

בית כנסת "שערי יוסף"
קרית עקרון

בס"ד

כ"ט ניסן ה'תשע"ה

פרשת השבוע

תזריע-מצורע

שמיני פרשת

לדבר באופן אוטומטי בלי לחשוב!?

לפעמים אנחנו בשעת כעס, התרגשות יתר ולחץ מוציאים מהפה דברים שאח"כ אנחנו מתחרטים עליהם, אבל מה לעשות, הדברים כבר יצאו החוצה... בפרשה נאמר על היולדת (ויקרא יב, ו) ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתי לעלה וכן יונה או תר לזטאת אל פתוז אהל מועד אל הכהן:

שואל **מרון הבן איש חי** (רבינו יוסף חיים) על מה צריכה היולדת להקריב חטאת לאחר הלידה? במה חטאה? והתשובה לכך היא משום שמחמת צער חבלי הלידה שיש לאישה היא נשבעת שיותר לא תלד, אבל מיד לאחר הלידה והחיבוק הראשון לתינוק היא מתחרטת על שנשבעה, ולכן היא מביאה קרבן חטאת כדי לבטל את השבועה

ממשיך **מרון הבן איש חי** (רבינו יוסף חיים) ואומר שאותה אישה לאחר זמן מה שוב נמצאת על המשבר בשעת הלידה ושוב נשבעת שיותר לא תלד ושוב מתחרטת ולכן שוב תביא קרבן וזהו דבר מופלא שכל פעם שמגיע לאישה צער הלידה, היא כאילו שוכחת מה שקרה ושוב חוזרת על אותו דבר... לא רק היולדת מתנהגת כך, גם אנחנו בכל פעם מחדש...

זה מה שאומר **הנביא ישעיה** (פרק כו, יז) כִּמוֹ הָרֶה תִּקְרִיב לְכֹרֶת תִּזְוִיל תִּזְעַק בְּזוּבְלֶיהָ בֶן הַיָּמִינִי מִפְּנֵי ה': הנה - גם אנחנו כמו אותה אישה הרה לפני הלידה, כאשר אנחנו בלחץ, צועקים אוטומטית לקב"ה אבא תעזור, מבטיחים לעשות כל דבר, רק תציל אותנו... אבל לאחר שכאבי "הצירים" עוברים והכל חוזר לשגרה, אנחנו שוב חוזרים לסורנו...

על זה אומר **שלמה המלך** (משלי י, א) מִשְׁכְּלֵי יִשְׁלֹמֹה בֶן זֹכָם יִשְׁמְזוּ אֶב וּבֶן כְּסִיל תִּוְנֶת אִמּוֹ: ומדוע השמחה מיוחסת לאבא ואילו התוגה לאמא? התשובה היא שהבן הכסיל אשר כל הזמן טועה בדרכו מחדש יאמרו עליו הבריות את התכונה הזו הוא ירש מאמא שלומרגע שילדה אותו... בהתחלה הוא מבטיח אוטומטית מבלי לחשוב ואח"כ מתחרט!!!

מוקדש לעילוי נשמת
ר' סעדיה בן יחיא גהלי ז"ל
ר' יחיא בן סעיד ודעי הלוי ז"ל
יחיא בן סעדיה גהלי ז"ל
נעמה בת סאלם זנדני ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

נא לשמור על קדושת הגיליון
הוא חייב בגניזה
(למי שמדפיס אותו)

זמני השבת		
כניסת השבת	יציאת השבת	
6:49	7:50	ת"א
6:33	7:48	י-ם
6:41	7:51	חיפה

סיפור לשולחן השבת

האשה החרדית שלא מפסיקה לעשן בשבת, עד שהתגלה ש...
הרב יצחק זילברשטיין שליט"א – אתר הידברות

מעשה בבני זוג, שהתגוררו במשך שנים רבות בקיבוץ שאינו שומר-מצוות, עד שנפשם נקעה מאורח-החיים הריקני של חברה זו, והחליטו לעשות מעשה. הם חזרו בתשובה, וכדי לא להיות מושפעים מהאווירה הקלוקלת של הקיבוץ, העתיקו מגוריהם לשכונה חרדית.

הבעל התקדם מאוד בשמירת תורה ומצוות, ונעשה ליהודי חרד לכל דבר ועניין. גם האשה צעדה אחריו, והשתדלה לקיים את כל המצוות. ברם, העסקנים שטיפלו בהם הבחינו שבדבר אחד קשה לה להתגבר על עצמה... היא אינה מסוגלת להיגמל מהעישון אליו התרגלה בימי מגוריה בקיבוץ, והיא עושה זאת רח"ל גם בשבת קודש.

כל הניסיונות לשכנע את האשה שהדבר אסור, עלו בתוהו. היא טענה, וחזרה וטענה, שהיתה מאוד מעוניינת להפסיק לעשן, במיוחד בשבת, ואף מרבה להתפלל על כך, אבל במציאות - כל פעם, עם התקדש שבת מלכתא, היא חשה בדחף עצום שאי אפשר לתארו, להוציא סיגריה ולעשן.

התופעה הזו היתה מוזרה, וככל שעקבו אחריה הפכה לעוד יותר לא-מובנת, כיוון שמדברי האשה התברר שהדחף העיקרי לעישון הוא דווקא ביום השבת, ולכאורה לא היה לכך כל הסבר הגיוני.

הלכו העסקנים להיוועץ בדעתו של מורי חמי, **מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל**. כששמע מרן את הסיפור, הורה לשואלים ללכת ולברר אצל אימה וסבתה של האשה, ואף בדורות הקודמים יותר, האם כולם היו יהודים...

בתוך זמן קצר הגיעה התשובה המדהימה - אכן הסבתא של האשה היתה נכריה, ששמשה כמתנדבת בקיבוץ, ולאחר שאחד מבני הקיבוץ חפץ היה להינשא לה, ועובדת היותה נכריה הפריעה לו, מזכירות הקיבוץ החילוני העניקה לגויה "תעודת גיור", וכך הם נישאו. התברר אפוא, שגם נכדתה, הקיבוצניקית לשעבר, שאינה מסוגלת שלא לעשן בשבת, גם היא אינה שייכת לעם היהודי.

כאשר הגיעו העסקנים עם התשובה **למרן הגרי"ש אלישיב**, אמר להם **הרב אלישיב**: בואו וראו את חסדי ה' יתברך. כפי שהבנתי מדבריכם, המדובר באשה החפצה לעשות רצון קונה, והראייה לכך היא בעצם העובדה שהיתה מוכנה לעזוב מאחריה את כל החיים שאליהם הורגלה במשך שנים רבות.

אבל, בורא כל העולמות, היודע מראשית ועד אחרית, ידע גם שהאשה הזו היא בת-עם-זר, וכשהיא תשמור שבת - תהיה חייבת מיתה, שהרי גוי ששבת (ששמר את השבת) חייב מיתה! ומכיוון שכאמור מדובר באשה שביקשה והתפללה ללכת בדרך השם, הביאו אותה מהשמיים לידי מצב כזה שלא תוכל להיגמל מן העישון ולשמור את השבת, כדי שלא תתחייב מיתה, ואז כבר יגיעו גם לידי הבירור שהיא אכן גויה, ויגיררוה.

לאחר שתיכנס תחת כנפי היהדות, סיים **מרן הגרי"ש אלישיב**, תתבטל ממילא סיבת העישון, והתאוה הזו תתבטל אף היא מאליה.

וכך אכן היה!...

מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂי ה' כִּלְמָה בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָה:

על פרשת השבוע

[א] וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: **[ב]** דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה כִּי תִזְרְעוּ וַיִּלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַעַת יָמִים כִּימֵי זָדָת דְּזוֹתָהּ תִּטְמָא: **[ג]** וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשֵׁר עַרְלָתוֹ:

שואל **רבי יעקב יעקב** בספרו **באר יעקב על התורה**, מה הקשר בין טומאת היולדת, טומאת הנידה וברית המילה? ולמה נולד האדם ערל ?

ידועים דברי חז"ל שאדם הראשון יציר כפיו של הקב"ה נולד מהול וזך ללא ערלה, עד כדי כך שמלאכי השרת כמעט טעו בו וחשבו אותו לאלוקות

כאשר הנחש החטיא את חות, הטיל בה זוהמה, שהיא קללה של טומאה. אמרו חז"ל שנעשה האישה במידה כנגד מידה. בזה שהתפתתה לנחש הביאה האישה מיתה לעולם לכן נענשה האישה בדמים - דם הלידה/טומאת הלידה, דם הנידה, דם הבתולים.

אדם הראשון חטא ואכל מפרי עץ הדעת קודם זמנו שלא הותר לו, ואומרים חז"ל שפרי זה שהיה אסור לאכילה הינו בגדר "ערלה" לכן נענש בכך שנוצרה בו ערלה.

נקודה נוספת: ידוע שחטאה של חוה היה גדול ועמוק יותר מחטא אדם הראשון לכן נענשו הנשים בטומאה פנימית חזקה, ושהיא חוזרת ונטמאת בכל חודש ובכל לידה מחדש ואילו אדם הראשון נטמא בעורלה שניתנת להסרה בברית המילה

מצוות ברית המילה היא מצווה שעם ישראל מחרפים נפשם עליה ישנם יהודים שאינם שומרי תורה ומצוות, מחללים שבת, אוכלים בכיפור ועוד... אבל – ברית מילה, חובה !!!

אברהם אבינו צווה לעניין ברית המילה, שישבת ארץ ישראל תהיה תלויה בברית המילה **(שמות יז – לך לך) (ח)** וַנִּתְּנִי לָךְ וּלְיִרְעָה אֲזוּרִיךָ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן לְאֻזּוֹת עוֹלָם וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים: **(ט)** וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת בְּרִיתִי תִשָּׂא וְיִרְעָה אֲזוּרִיךָ לְדִרְתָּם: **(י)** זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשָּׂא וּבֵינֵינוּ וּבֵין יִרְעָה אֲזוּרִיךָ הַמּוּל לָכֶם כָּל זָכָר: **(יא)** וְנִמְלַתֶם אֶת בְּשֵׁר עַרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם:

רבי יעקב יעקב בספרו **באר יעקב על התורה**, מביא את הסיפור הבא הידוע מהשואה:

אחד מעובדי מחנות הכפייה בשואה מספר כי יום אחד שמע זעקות כאב נוראות שכמותן לא שמע מעולם. נתברר כי באותו יום נערכה סלקציה של תינוקות שנשלחו להשמדה

"המשכנו בעבודתנו כשעיננו דומעות, ופתאום שומע אני קול אשה יהודיה: "תנו לי סכין", חשבתי שהיא רוצה ליטול את נפשה. אמרתי לה: "מה את ממחרת כל כך לעולם האמת...". החייל הגרמני אמר לפתע: "כלב, מה אמרת לאשה זו?", ודרש ממני תשובה. ענית לו: "האישה ביקשה אולה, והסברתי לה כי אסור לה ליטול את חייה".

האשה בחנה בעיניים קודרות את הגרמני, מבטה רותק לכיס מעילו, ממנו בצבץ אולה. "תן לי את האולה", התחננה האשה, והגרמני ונתן לה את האולה בחיוך מרושע

היא גחנה והרימה חבילה של סחבות בין הסחבות, נח תינוק רך, האשה נטלה את האולה, בירכה ברכת המילה, ומלה את הילד, אח"כ אמרה: "ריבונו של עולם, נתת לי ילד בריא ויפה, ואני מחזירה לך יהודי כשר..."

זה כוחה של הברית בין עם ישראל לקב"ה, וכאשר אליהו הנביא אמר **(מלכים א – יט, י)** וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לָה' אֱלֹהֵי צַבָּאוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', אמר לו הקב"ה, אתה אומר שבני עזבו בריתי ?! חייך שאתה תהיה מזומן לכל ברית וברית בעם ישראל ותראה שבני לא עזבו את מצוות ברית המילה

מוסר מדברי חז"ל

טומאה וטהרה

לאורך כל הפרשיות תזריע ומצורע מופיעים מושגי הטומאה והטהרה. מהו עניין של טהור וטמא ? מדוע אדם שיצא ממקלחת נקי וזך, צריך ליטול ידיים לפני אכילה ?

שאלתי את מורי ורבי **הרב יוסף שני שליט"א** מדוע יש הבדל בין נטילת ידיים של שחרית (נטילה לסירוגין) לבין נטילת ידיים שלפני האוכל (3 בכל צד רצוף) ?

תשובתו הייתה שבעניין זה יש סודות ולא סתם קבעו חז"ל את סדר הנטילה כך. אבל הרעיון הבסיסי הוא, שבנטילת שחרית אנחנו מסירים את הטומאהשכבר נמצאת בנו, ואילו בנטילת ידיים שלפני הארוחה אנחנו מונעים מהטומאה שלא תכנס אלינו.. הטומאה היא למעשה העדר טהרה, אין מצב ביניים כאשר אדם לא חי חיי טהרה הטומאה משתלטת עליו

אומר **בעל הטורים (רבי יעקב בן אשר)** שהסיבה שהתורה הסמיכה את עניין הלידה שבתחילת הפרשה (**ויקרא יב,ב**) **דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֵשֶׁה כִּי תִזְרְעוּ וַיִּלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַע יָמִים כִּימֵי זָדָת דְּוִתָּהּ תִּטְמָא:** לעניין החיות הטהורות והטמאות שבסוף הפרשה הקודמת, פרשת שמיני (**ויקרא יא,מז**) **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַזֵּוֹיָה הַנְּאָכְלֹת וּבֵין הַזֵּוֹיָה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל:** היא שהאדם צריך לקדש את עצמו כדי שיזכה שזרעו יהיה קדוש, ולכן על הבעל והאישה לשמור על חיי טהרה ולפרוש מהאישה בזמן נידתה

המדרש מספר שתרח אבי אברהם היה בכוונה משמש עם אשתו אמתלאי בת כרנבו בטומאה, משום שידע שנשמות ילדיו יהיו ממקום לא טוב. ועם כל זאת דווקא ממנו נולד אברהם אבינו.

ידוע שהקב"ה אמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים (**בראשית טו,טו**) **וְאֵתָה תָּבֹא אֵל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבָּר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה:** מכאן למדו חז"ל שתרח אבי אברהם חזר בתשובה. **ומה היה עם אמתלאי בת כרנבו ?**

מובא בספר **שפתי שני** למורי ורבי **הרב יוסף שני שליט"א** שאמר הקב"ה לאברהם אבינו שהתיקון של אמו אמתלאי בת כרנבו יהיה שהיא תבוא בגלגול כבתו ותיאנס... אברהם אבינו שלא היה מסוגל לכך, ביקש מהקב"ה שלא תבוא בגלגול אצלו ואכן אמתלאי בת כרנבו באה בגלגול אצל יעקב אבינו – והיא דינה בת לאה !!! ולמה נקרא שמה דינה בת לאה, **שדינה** הוא לשון **נידה** שזה היה חטאה של אמתלאי בת כרנבו.

ובסופו של דבר דינה בת יעקב מתחתנת עם איוב **ומיהו איוב ?** איוב הוא גלגול של תרח אבי אברהם – זיכה הקב"ה את הורי אברהם אבינו לחזור בגלגול ולהיות בעל ואשה איוב ודינה שתיקנו את עוון הנידה שלהם וחיים חיי אישות בטהרה

שבת שלום

לוקט ממדרשי חז"ל ומדרשות הרבנים שליט"א

ערך-ני גה"י

להצטרפות לרשימת תפוצה שבועית - nirgahali@gmail.com
כמו כן, ניתן להוריד את המאמר מהאתר - www.nir-g.022.co.il